

Fargar og foto

Litt om korleis me oppfattar fargar

Litt om korleis me kan bruke fargar i bilda våre

Kva ser ein som er
fargeblind?

Kva ser ein som er
f rge lind?

Kva ser ein som er
fargeblind?

8 % av menn er fargeblinde
kvinner under 1%.

Raud-grøn vanlegast

Poenget mitt med desse første slides'a er at oppfattelse av fargar er veldig subjektivt. Det er ikkje noko som er absolutt rett eller galt...

Men ser dei **raudt** eller **grønt**?

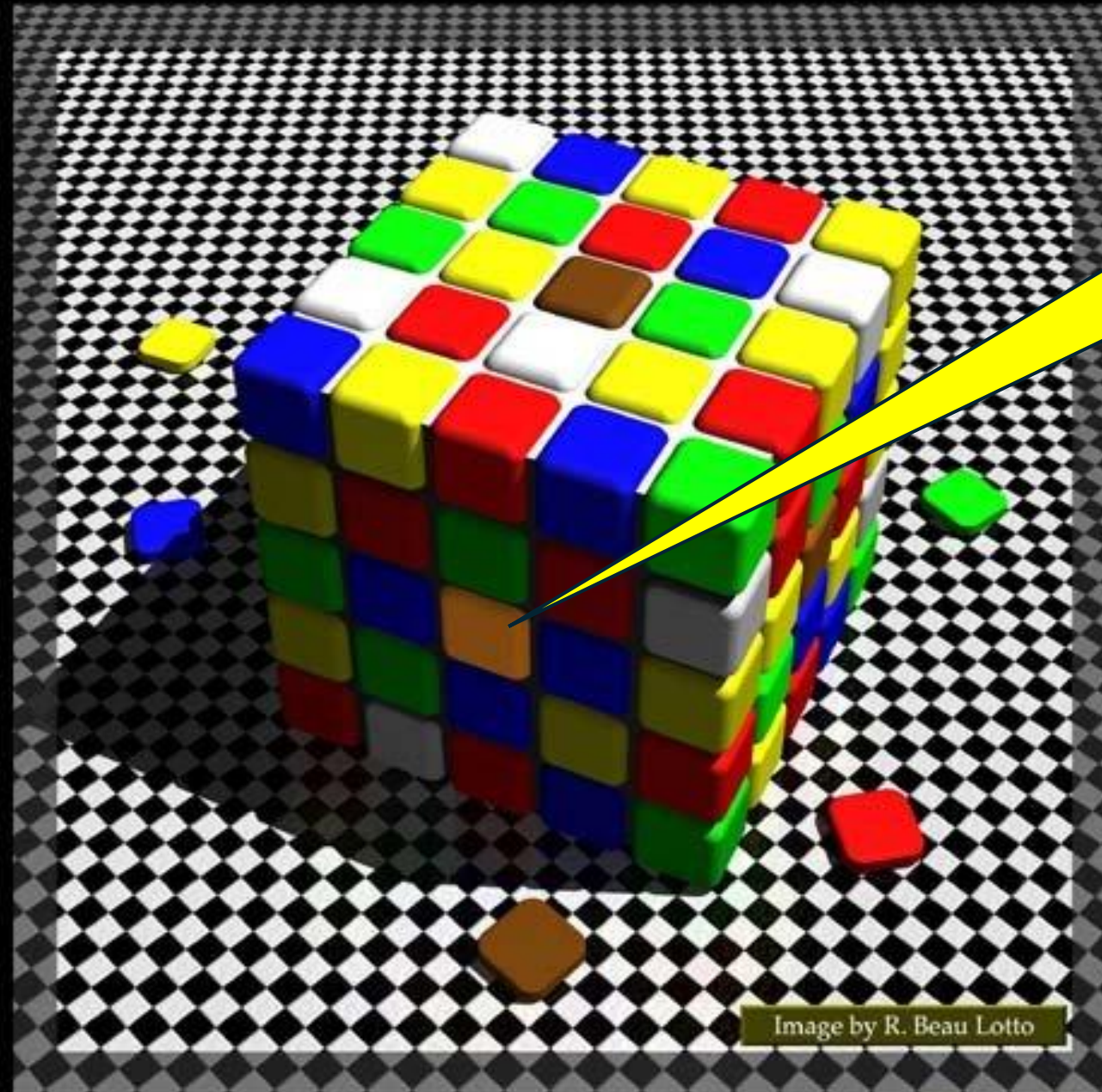
Og korleis veit dei kva som er raudt og kva som er grønnt?

Motivasjon/Bakgrunn

- Har alltid synst at fargar i foto har vore vanskeleg
- Ser ut til at «alle» andre «intuitivt» forstår dette med fargar
- Dess meir eg redigerer bilder jo verre blir fargane
- Så, ganske tilfeldig?, får eg til eit bilde der fargane er meir enn ok. Kvifor er dei det?
- Prøvd å utforske litt dette med fargar, kva korleis påverkar fargane bildet
- Kvifor ikkje dele dette med andre?

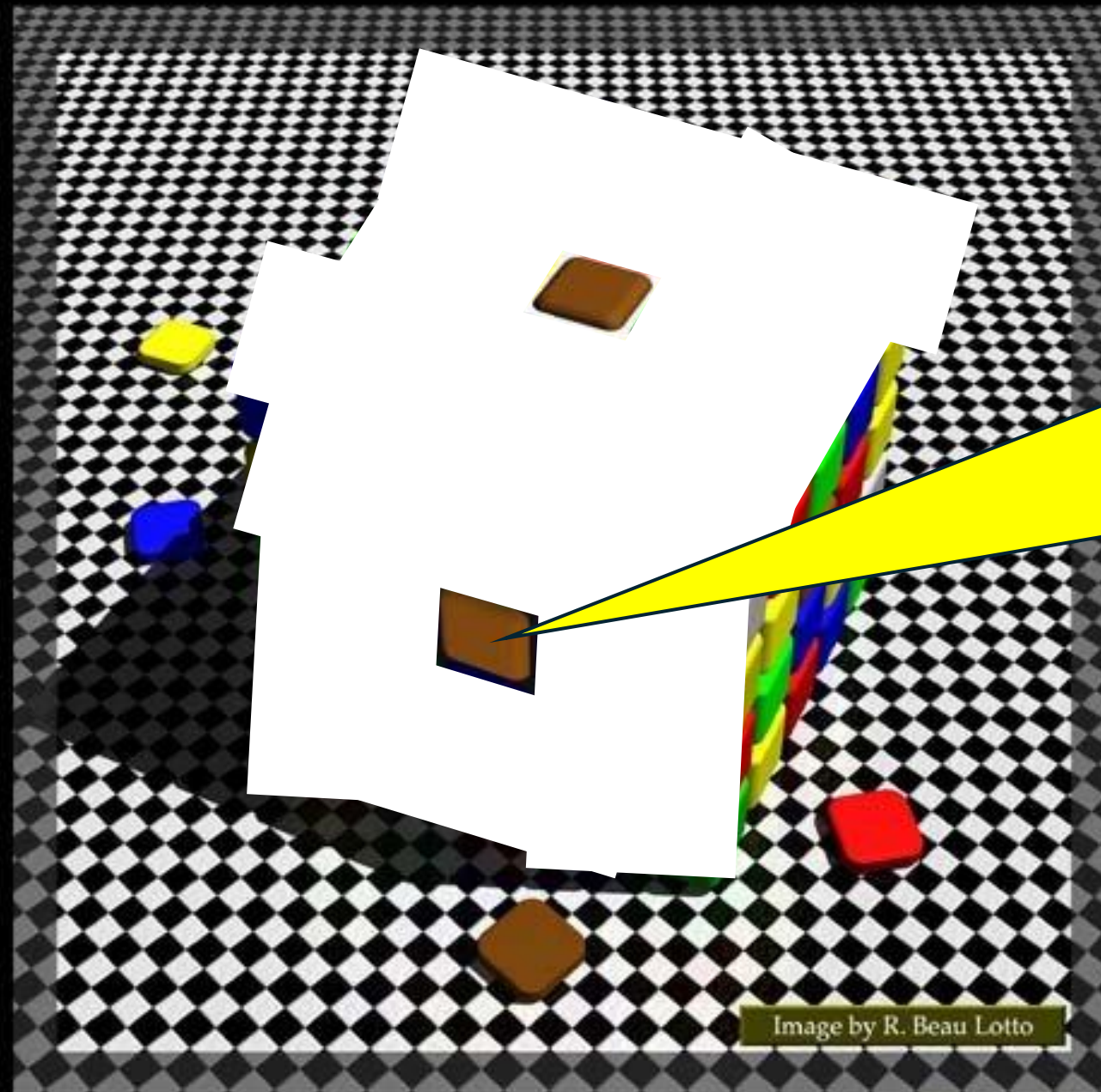
Fleire farge-“paradoks”

Som me ikkje tenker over i kvardagen.

Observer kva som
skjer med den
«oransje»
firkanten....

Image by R. Beau Lotto

No har den plutseleg
skifta farge....

Korleis hjernen vår
oppfattar fargar er
altså avhengig av
fargar rundt +
mellom anna om
den er i «skygge»
eller ikkje...

Image by R. Beau Lotto

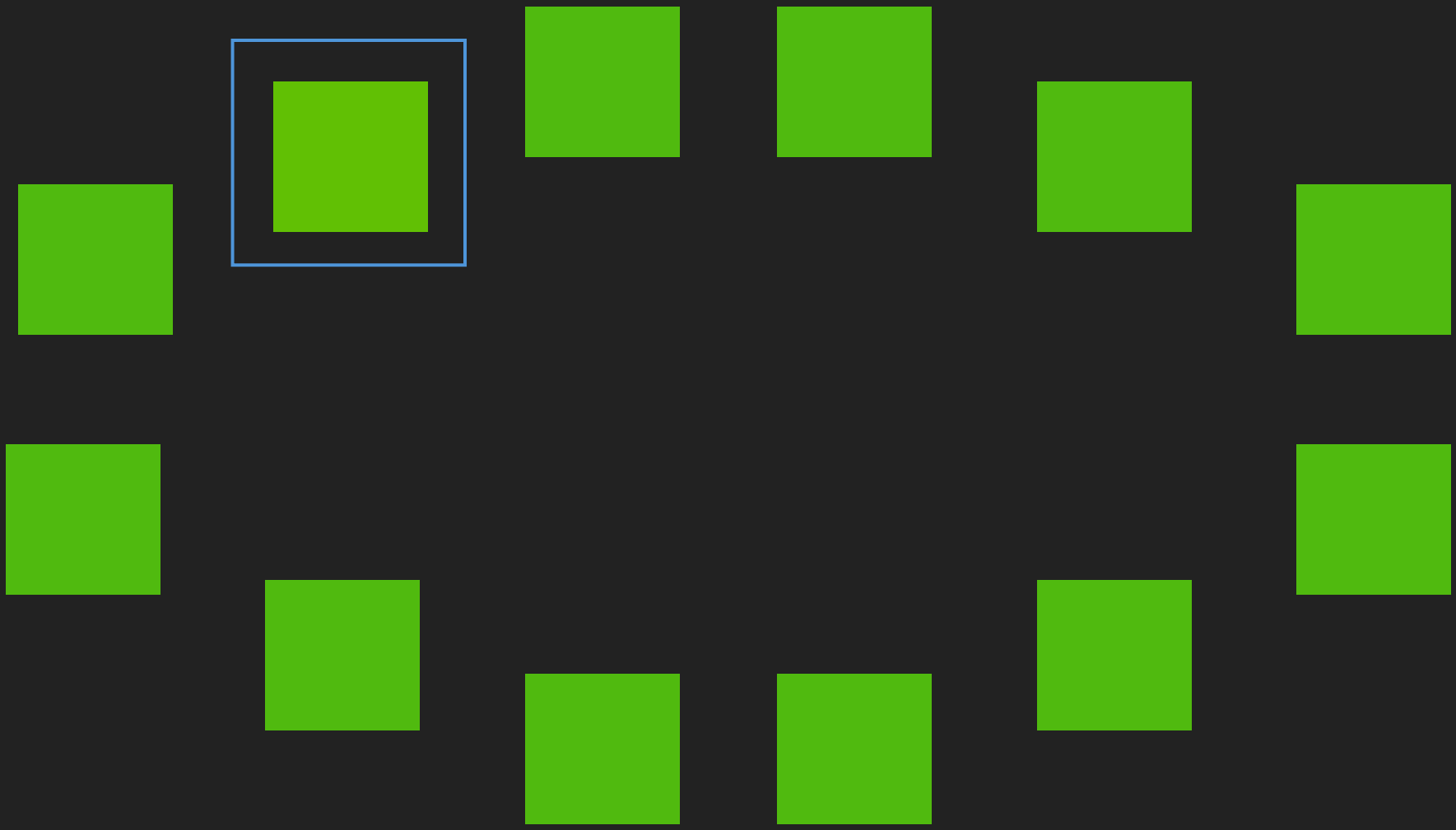

Himbas-stammen i Namibia

eller korleis navn på farger får oss til å sjå dei eller ikkje

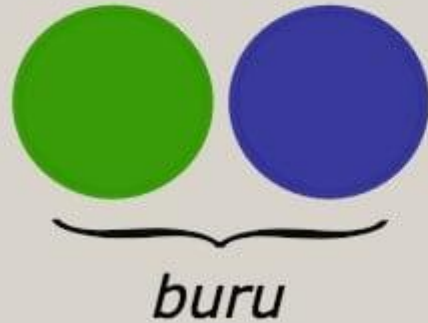

Forsking viser at medl. av Himbasstammen kan umiddelbart sjå kva av desse 12 firkantane som har ein anna grøn farge

Himba Classification

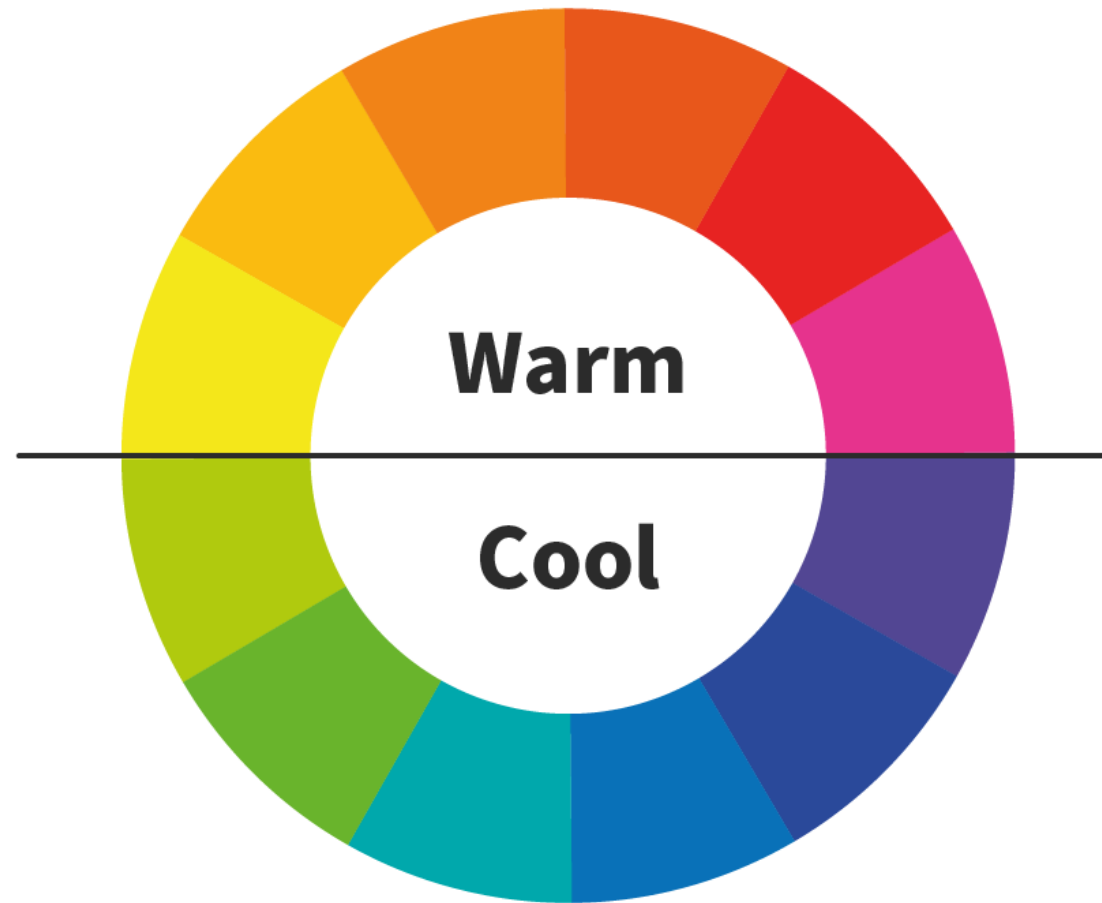

The connection between a perceived color and its name arises from the brain's interpretation of light wavelengths, combined with cultural, personal, and biological associations that give colors meaning and allow us to label them. For instance, when we see a red object, our eyes detect specific light wavelengths that the brain processes into the perception of "red,"

Color psychology

Korleis me reagerer på fargar (subjektivt og baserer på: kultur og personlege erfaringar)

Varme og kalde fargar

Varme og kalde fargar

Januar?

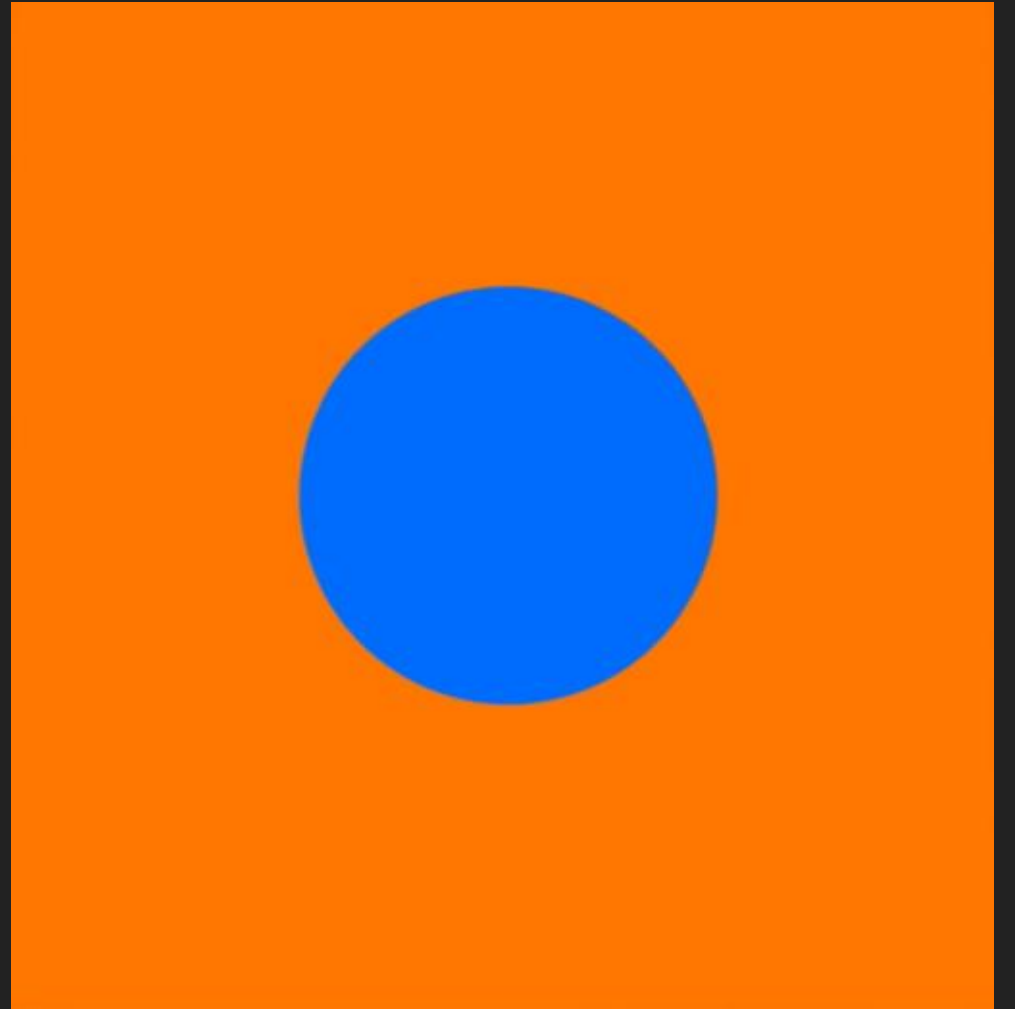
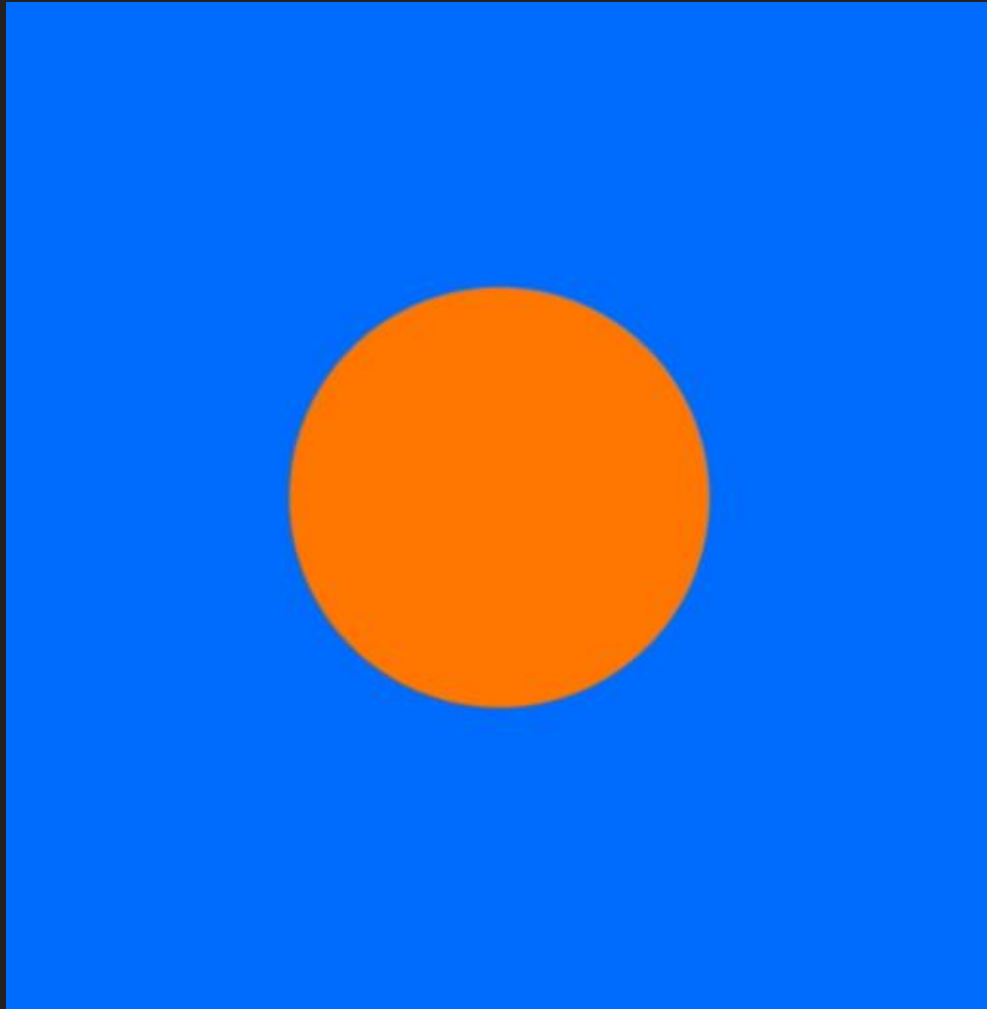

Varme og kalde farger

Mars?

Varme og kalde fargar - dybde

Assosiasjonar med dei forskjellige fargane

Raud

Kjærleik,
Lidenskap,
Fare,
Styrke,
Makt,
Spenning,
Energi

Oransje

Varme,
Kreativitet,
Eventyr,
Sunnheit,
Glede,
Tiltrekking,
Suksess

Gul

Optimisme,
Munterheit,
Glede,
Varme,
Varsemd,
Energi

Grøn

Helse,
Natur,
Vekst,
Rikdom,
Lukke,
Misunnelse,
Friskheit,
Kvalitet

Blå

Tillit,
Tiltru,
Ro,
Tristheit,
Fred,
Lojalitet,
Djupne,
Ektheit

Lilla

Kongelegheit,
Adel,
Visdom,
Luksus,
Fantasi,
Mysterium,
Åndeligheit

Kvit

Reinheit,
Enkelheit,
Uskuld,
Fred,
Tomheit,
Godheit

Svart

Sofistikert,
Formalitet,
Sorg,
Mot,
Eleganse,
Død,
Mysterium,
Varigheit

Assosiasjonar med dei forskjellige fargane

- Kan brukast til å framheva «historien» i eit bilde
- Hovedfargen i eit bilde setter føringa korleis bildet blir oppfatta

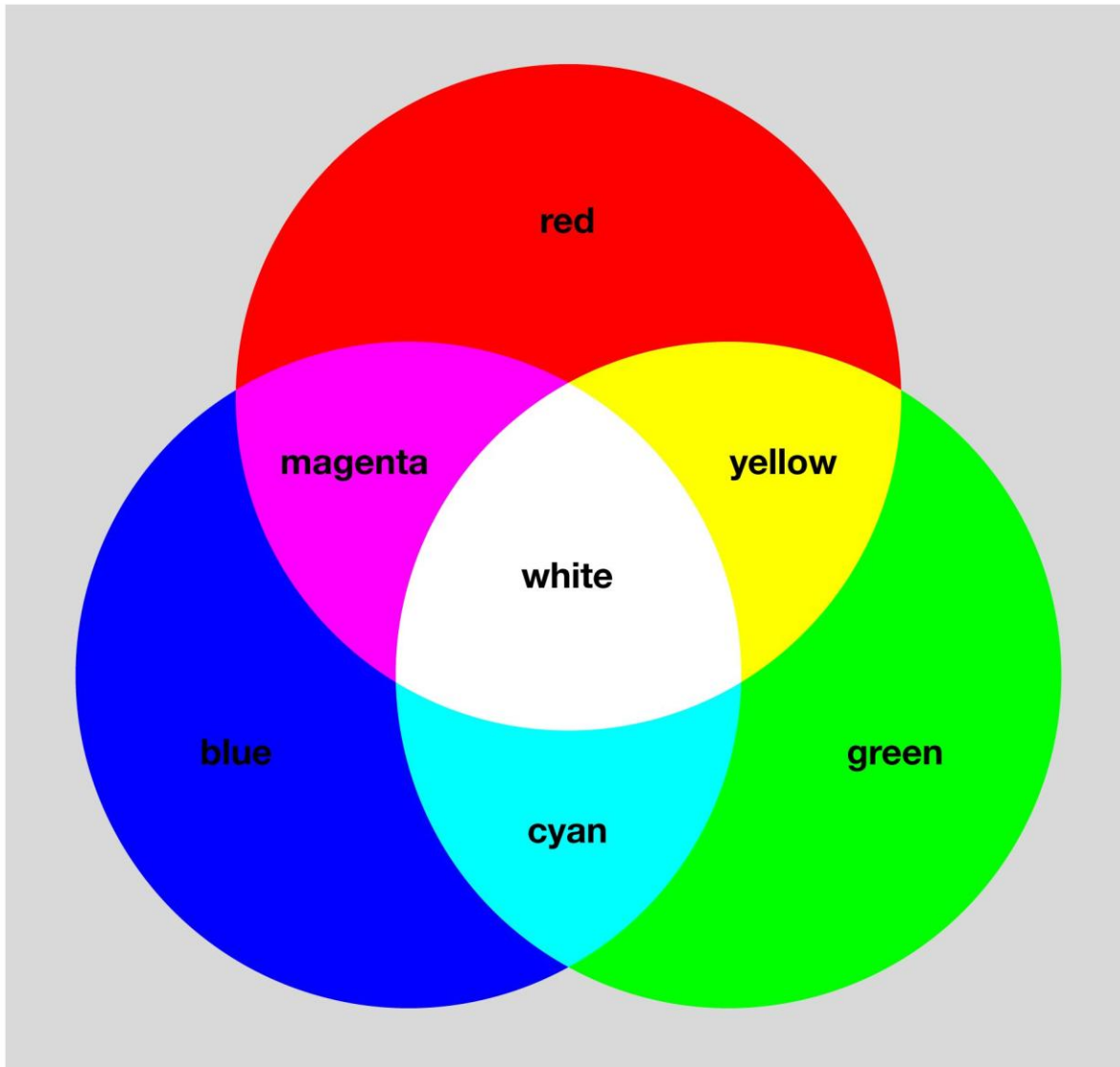
Assosiasjonar:
Grønt: Friskheit,
natuleg, ro, mm

Fargemodellar

eller: korleis representere og justere fargar

RGB color model

© Encyclopædia Britannica, Inc.

- Additiv fargemodell
- Alle fargar kan representerast med å blande raud, grøn og blå
- Raud (255, 0, 0)
- Grøn (0, 255, 0)
- Gul (255, 255, 0)
- Eksempel: LCD-skjerm

HSL – Hue, Saturation, Luminance/Lightness

Hue (fargenyanse)

Primær fargar

Raud
0°

Grøn
120°

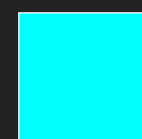

Blå
240°

Sekundær fargar

Gul
60°

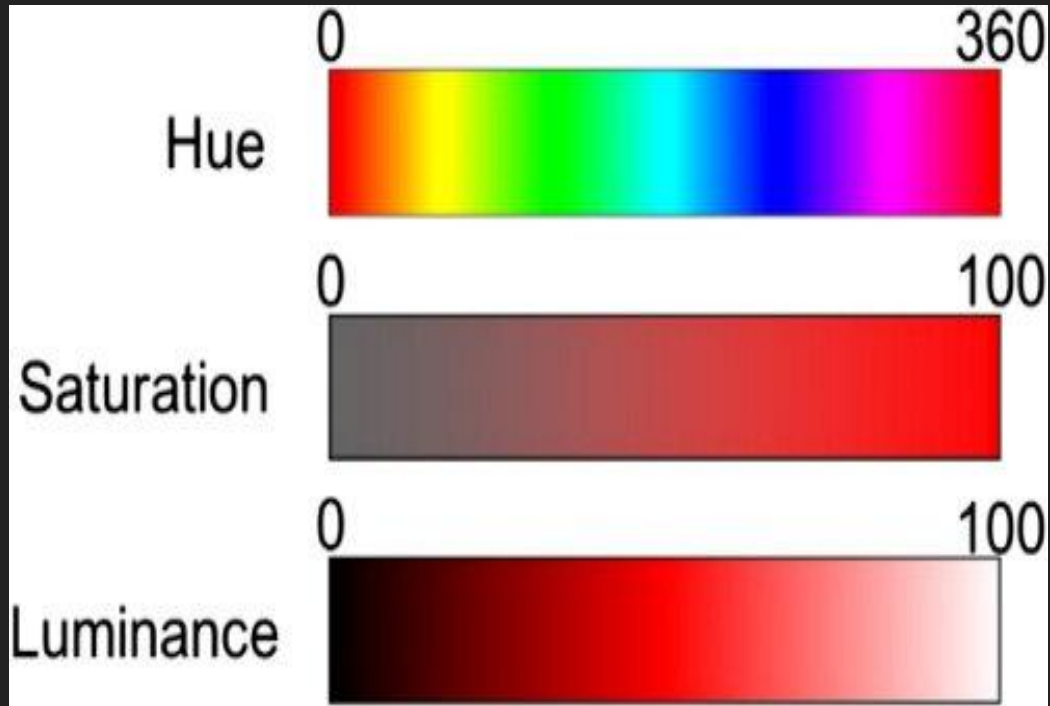

Cyan
180°

Lilla
300°

Saturation/Metning og Luminance/Lightness

HUE («grunnfargen»)

H = 0 => raud , H = 120 => grøn, H = 240 => blå

Saturation/metning = HUE + grå

S = 0 => 50% grå

S = 100 => «rein» hue

Luminance = HUE + svart eller kvit

L = 0 => 100% svart

L = 50 => «rein» hue

L = 100 => 100% kvit

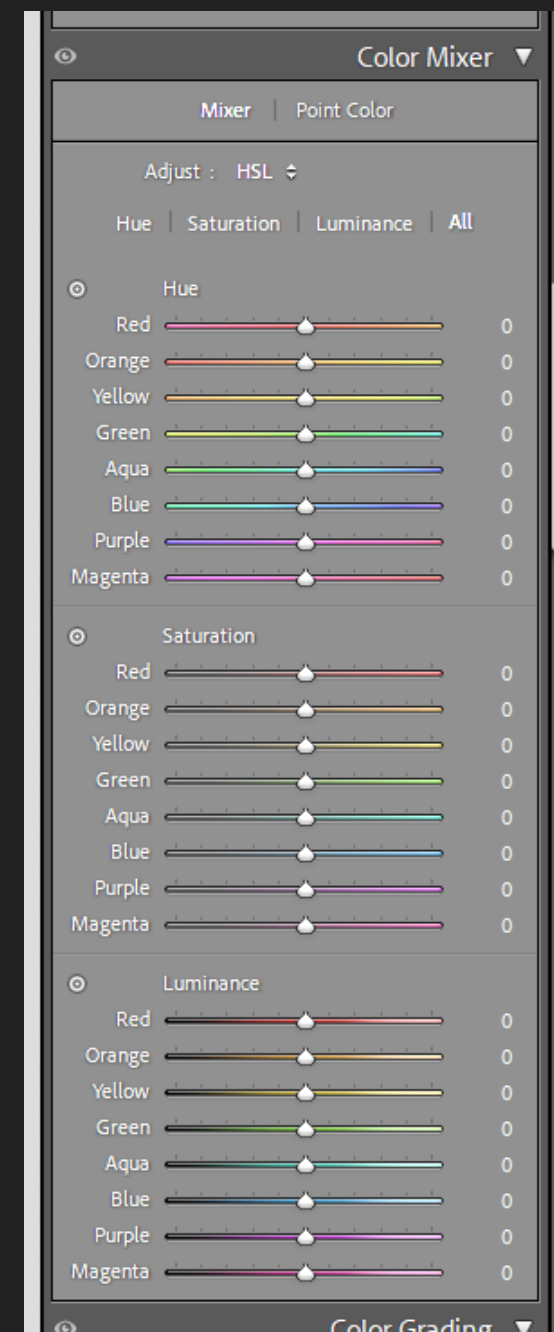
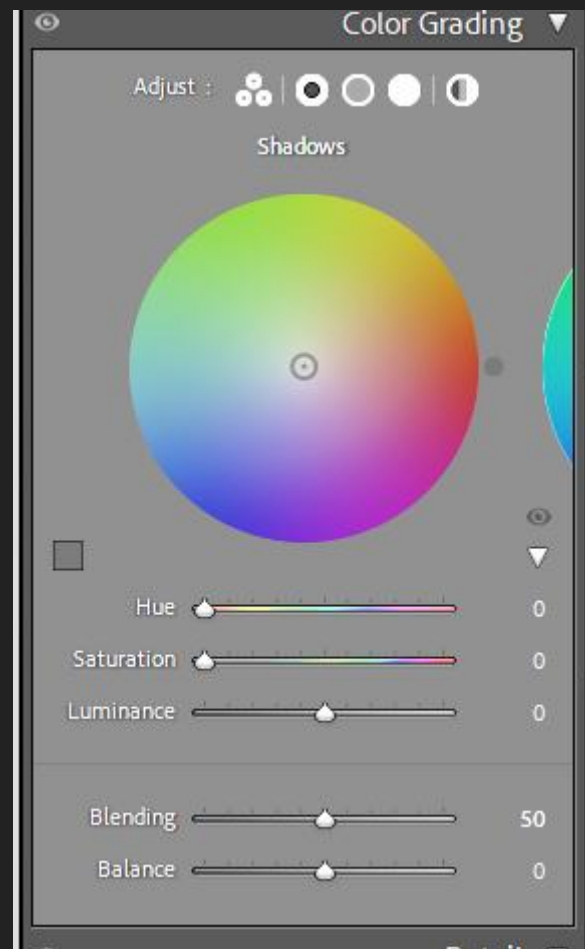
Kvifor HSL?

RGB	(0,0,128)	(64 , 64 ,128)	(128 , 128 ,128)
HSL	(240, 100 ,50)	(240, 50 ,50)	(240, 0 ,50)

You can clearly see the R, G and B values here. You can alter these values to get different colours. Although it is one of the most used models, the problem with this model is that if you are generating variants of a colour and want a lighter/darker or paler/richer shade you do not know which value out of R, G or B you should alter. Thanks to some geniuses, we have the HSB and HSL colour models.
<https://medium.com/innovaccor-design/rgb-vs-hsb-vs-hsl-demystified-1992d7273d3a>

Finn HSL igjen i Lightroom

Fargar og balanse

- Balanse er ein viktig komponeringsteknikk i foto
 - Kor er hovudmotivet plassert i bilder, kor stort er hovudmotivet i forhold til bakgrunn og framgrunn?
 - «lik vekt» på begge sider av ein bilde? Eller større vekt på ei side?
- Kan skape både ro/statisk og dynamikk i bilder
 - må ikkje vera i balanse..
- I fargefoto så spelar fargar viktig rolle for dei kan fange oppmerksomheita eller ikkje
 - Farge (Hue)
 - Saturation
 - Lightness
- Kraftige fargar må kanskje vera mindre del av bildet og balanserast med større område med nøytrale fargar
 - Eksempel raudt objekt kan skape ubalanse

Balanse?

<https://www.slrlounge.com/understanding-balance-in-photography/>

Men er dette bildet egentleg balansert som forfattern hevdar? Eg synest raudfargen på kjolen gjer bildet ubalansert...

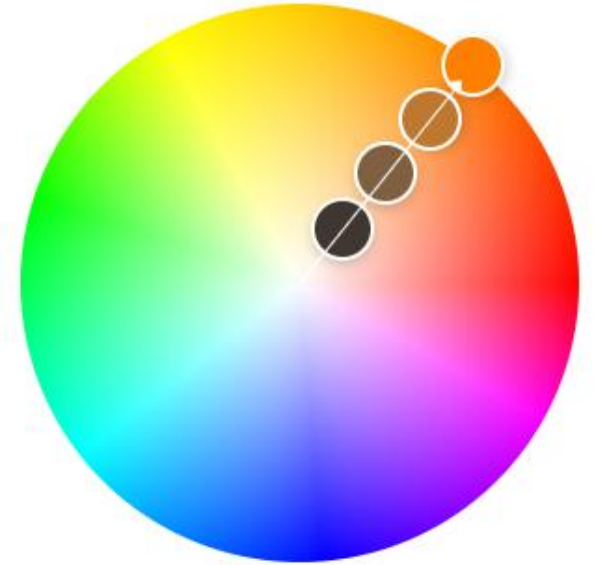
Fargeharmoniar

Korleis virkar fargar saman, og kva fargar passar i lag

Monochromatic

- Forskjellige fargar, men sentrert rundt same HUE-Verdi
- Forenkler eit bilde, lite “støy” og oppleves harmonisk
- Fargane har veldig liten kontrast
- Vanleg i naturen

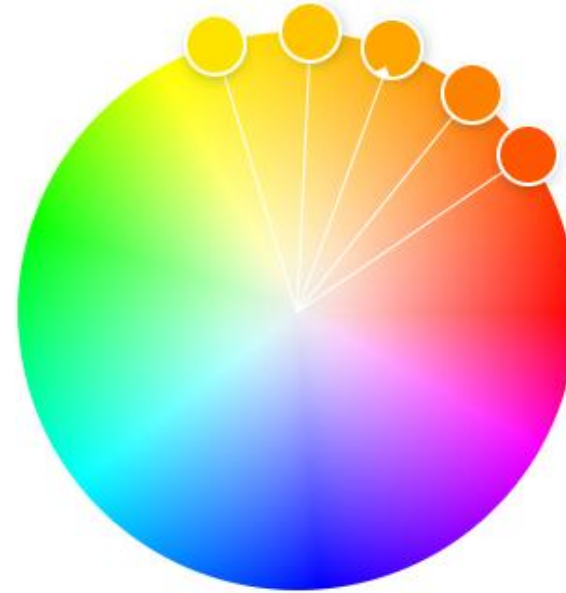
Fargeharmoni Fargemodus
Monokromatisk ▼ HSB ▼

Analogous

- Forskjellige HUE-verdi
- I kort avstand frå kvarandre
- Innan same kvadrant
- Utrykker ofte ro og harmoni

Fargeharmoni Fargemodus
Analog ▾ HSB ▾

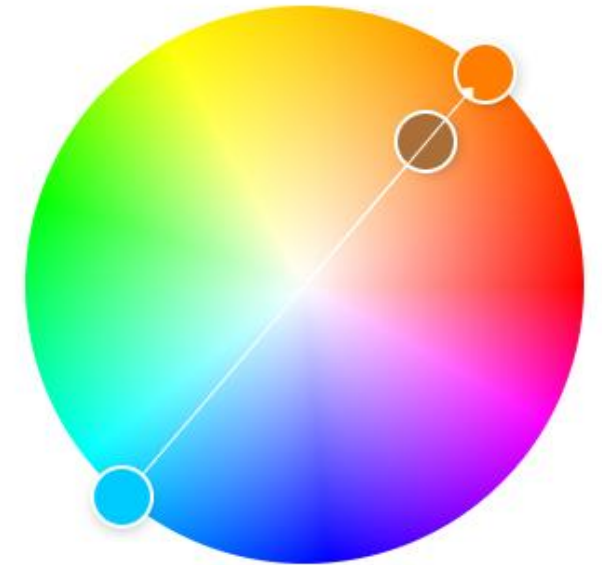

	#FF8100	#FF5400	#FFC500	#FFA600	#FFE300
H	 30	 20	 46	 39	 54
S	 100	 100	 100	 100	 100
B	 100	 100	 100	 100	 100

Complementary/ Komplementær

- HUE-verdi på motsett side av fargesirkelen
- Skaper stor dynamikk
- Kan utløyse sterke følelsar
- Største fargekontrast

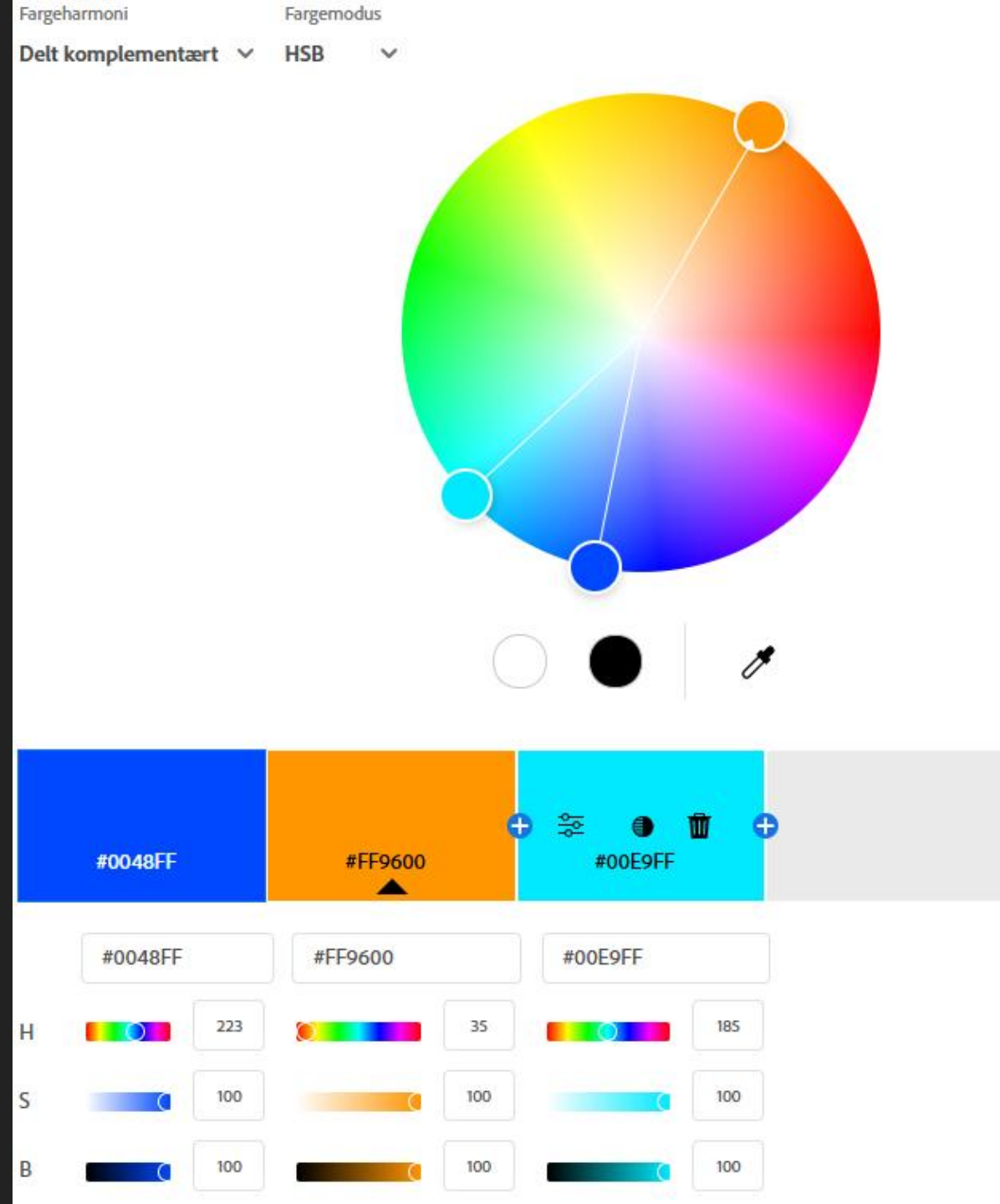
Fargeharmoni Fargemodus
Komplementær ▾ HSB ▾

	#00CBFF	#FF7D00	#AA6F39
H	 192	 29	 29
S	 100	 100	 67
B	 100	 100	 67

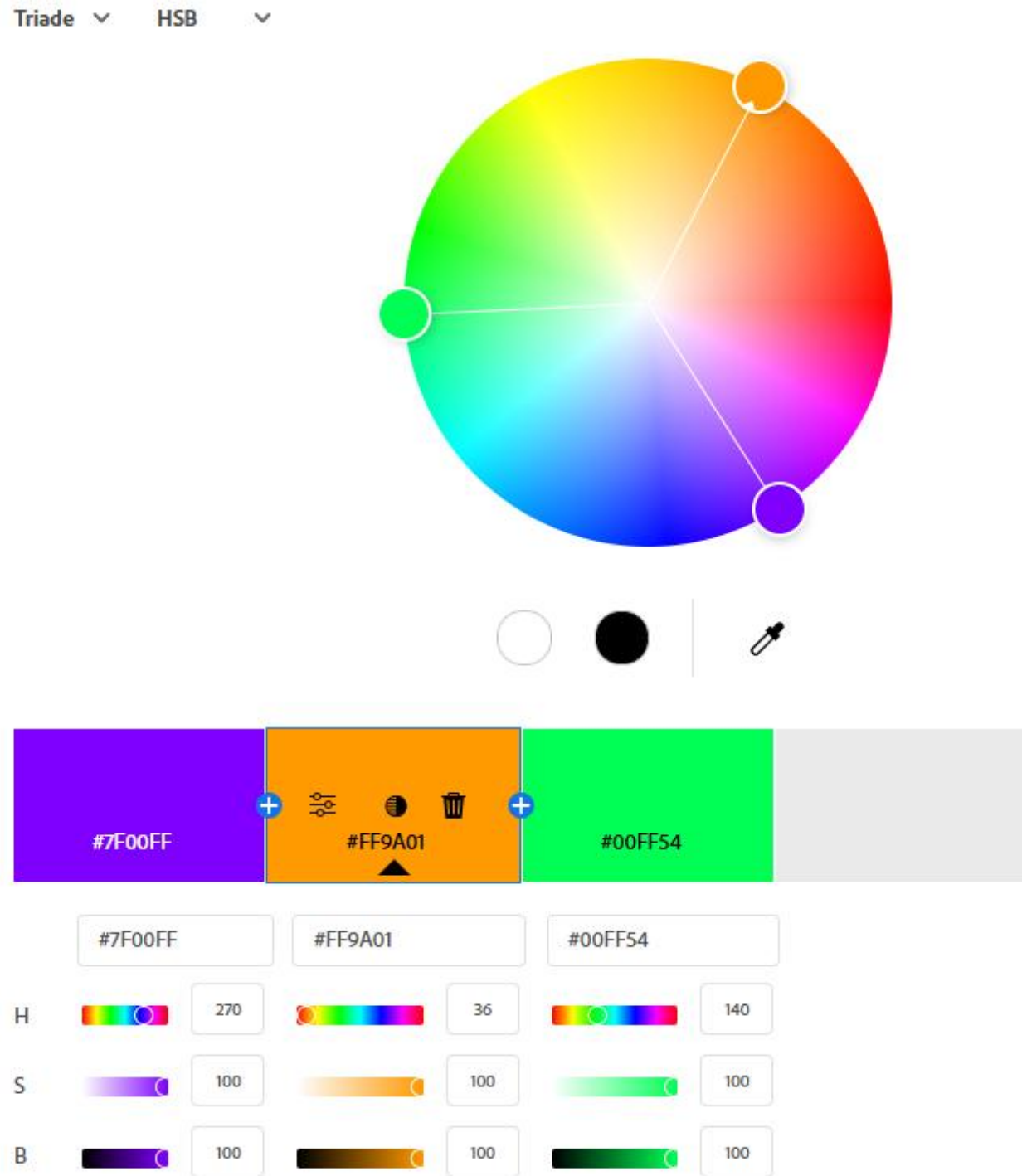
Splitt Complementary (splitt-komplementær)

- HUE-verdi på motsett side av fargesirkelen, men ikke direkte diagonalt
- Skaper litt mindre dynamikk og fargekontrast enn komplementær
- Kan brukast viss komplementær er for kraftig

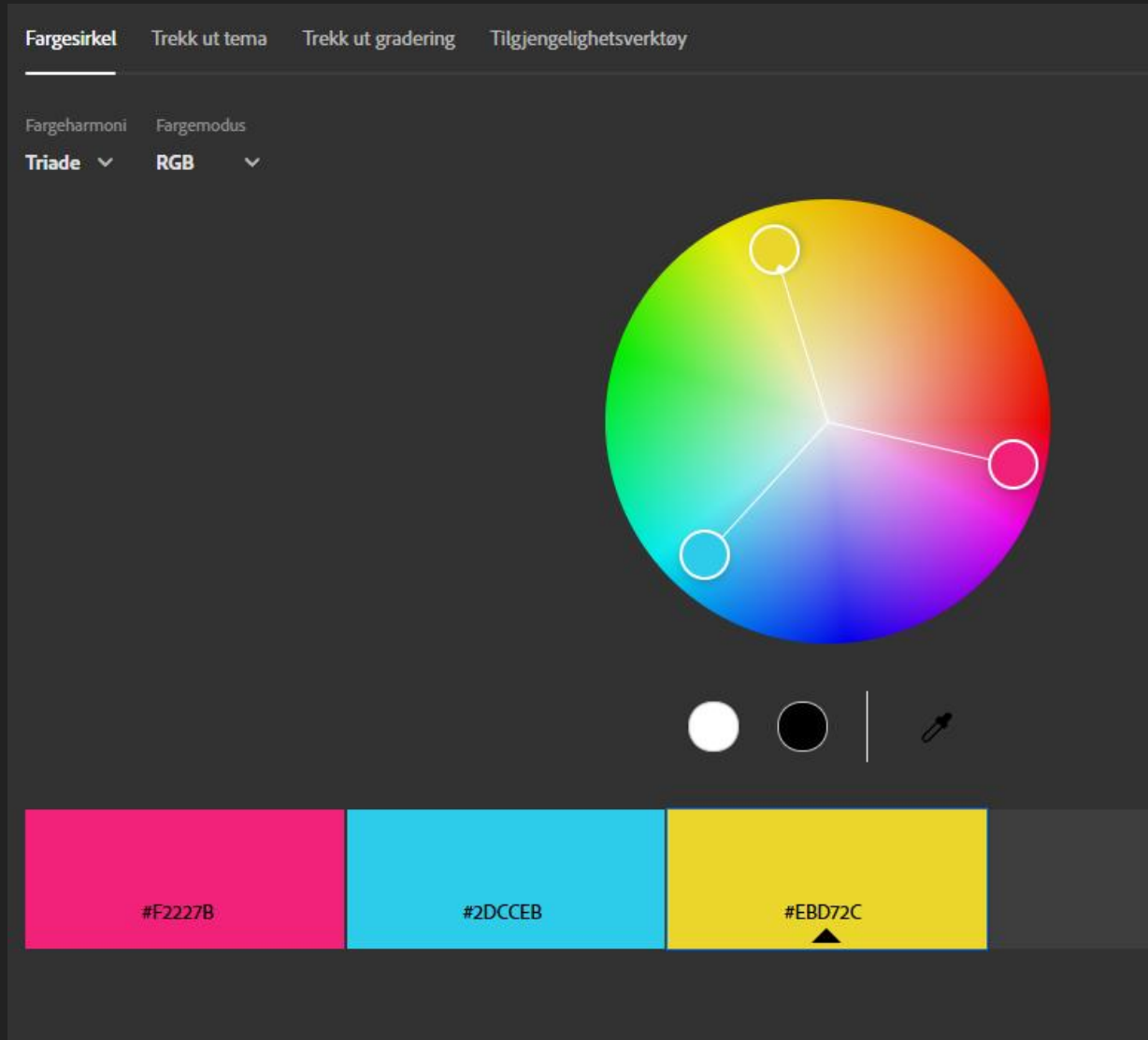

Triad / Triadic

- HUE-verdi fordelt i «trekant» på fargesirkelen
- Skaper ein harmoni, samtidig med at det også er kontrastar.

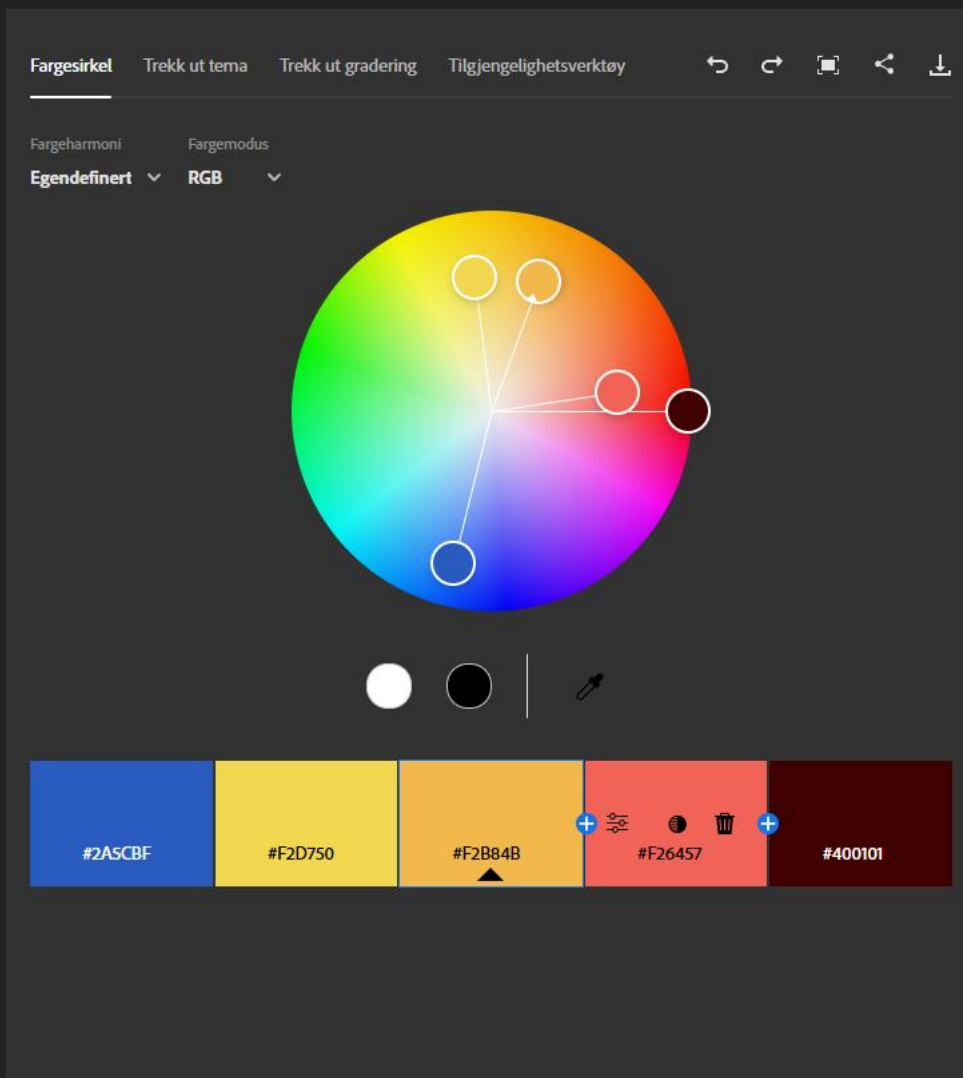

Triade / Tridic

Girl with a Pearl Earring (*Meisje met de parel*) oljemaleri av Nederlandske malar Johannes Vermeer, 1665.

Split-komplementær

«Café Terrace on the Place du Forum, Arles», 1888, Van Gogh

Fargar og fargeharmoniar er mykje brukt i film

COMPLEMENTARY

Kort oppsummering – så langt

- HSL for å kunne juster fargane enklare
- Fargepsykologi for å vite korleis fargane påverkar oss
- Fargeharmoniar, effekten av fleire fargar saman

Korleis bruke fargar i foto?

Kvifor bruke fargar i bilder?

- Gje bildet ein (underbevist) følelse og stemning
- Fortelje ein historie
- Framheve subjektet i bildet
- Guide betraktaren gjennom bildet

MONOCHROMATIC
HARMONY

DYAD
HARMONY

COMPLEMENTARY
HARMONY

ANALOGOUS
COMPLEMENTARY
HARMONY

SPLIT COMPLEMENTARY
HARMONY

TRIADIC
HARMONY

ANALOGOUS
HARMONY

DOUBLE
COMPLEMENTARY
HARMONY

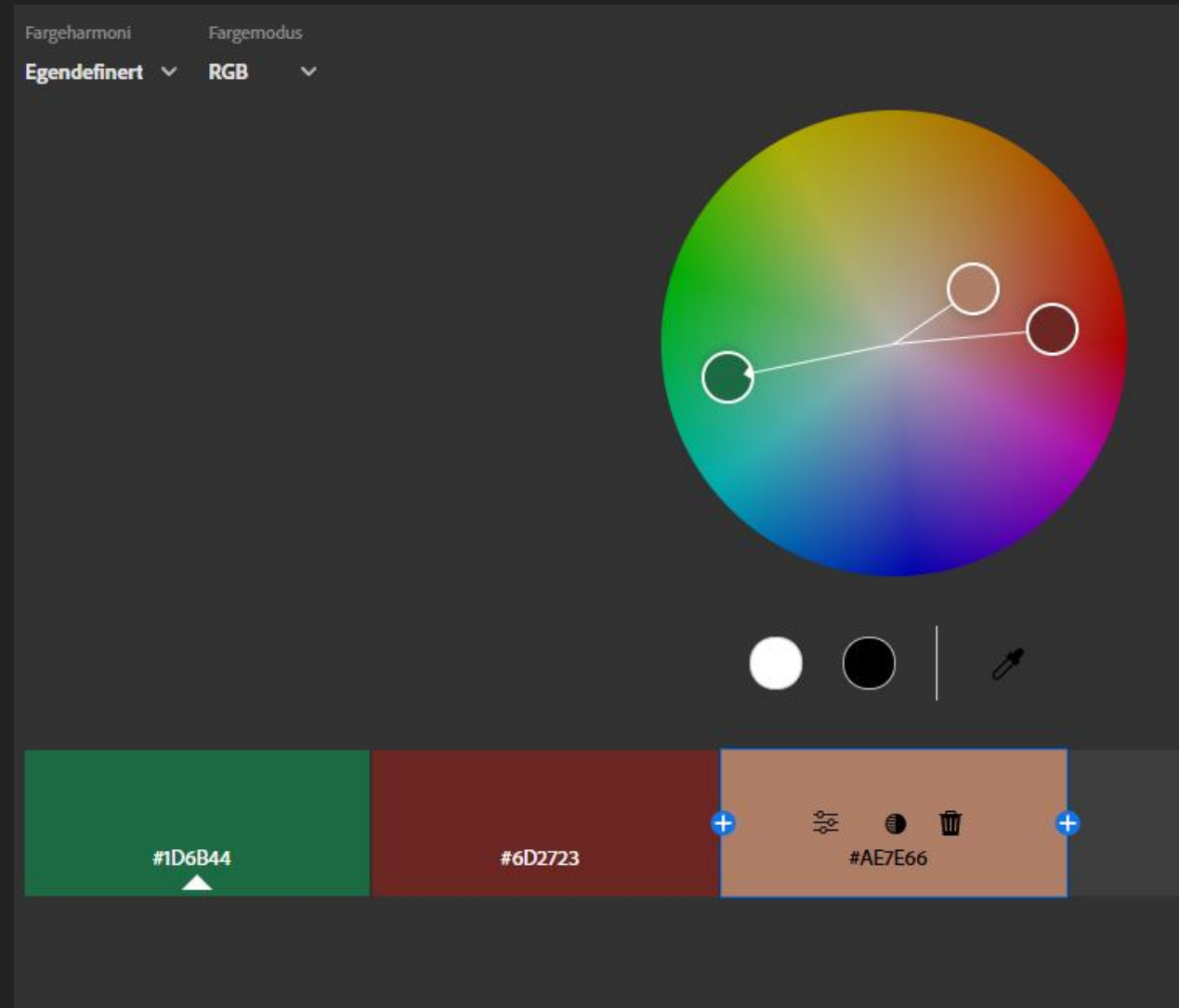

Dei fleste av oss tar bilder som
ein reaksjon på noko me ser

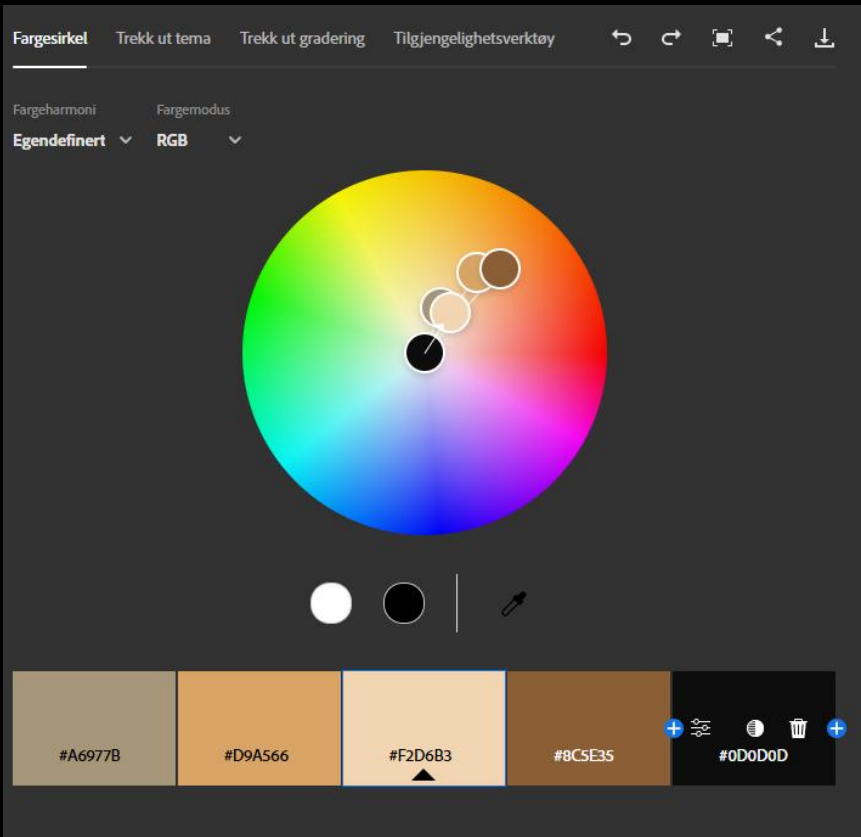
Landskapsfoto, natur- og dyrefoto, gatefoto, reisefoto...

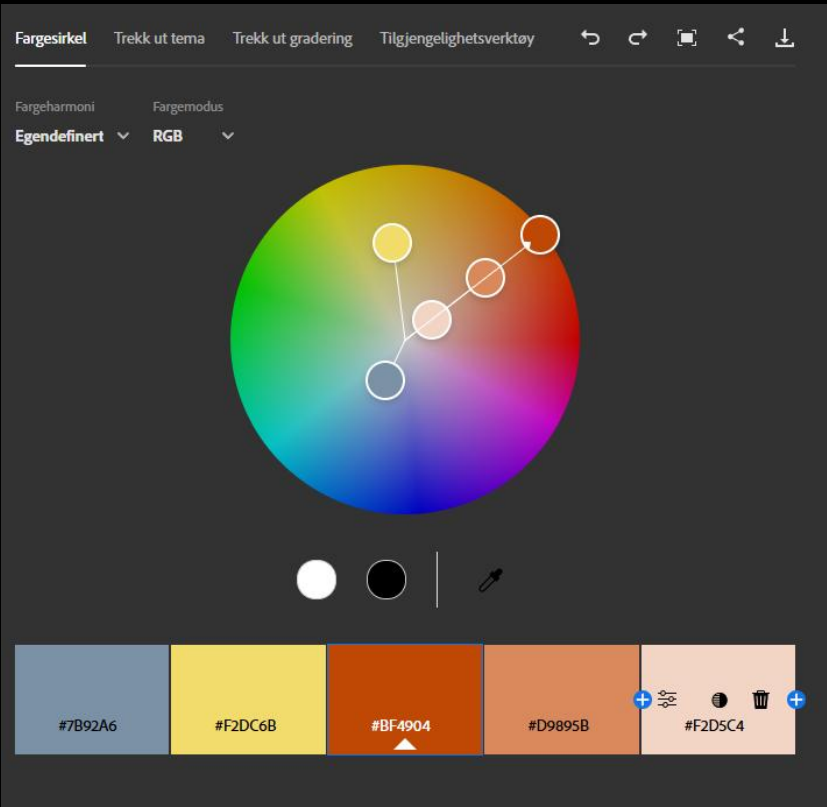

“Afgan girl” – Steve McCurry

"Her shawl and the background, the colors had this wonderful harmony," McCurry says. "All I really had to do was click the shutter."

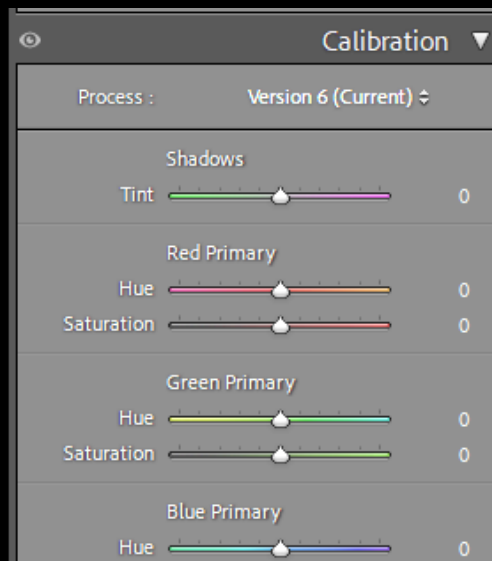
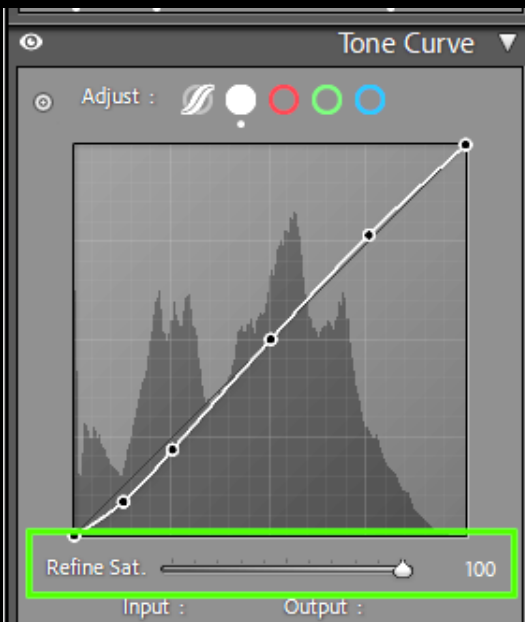
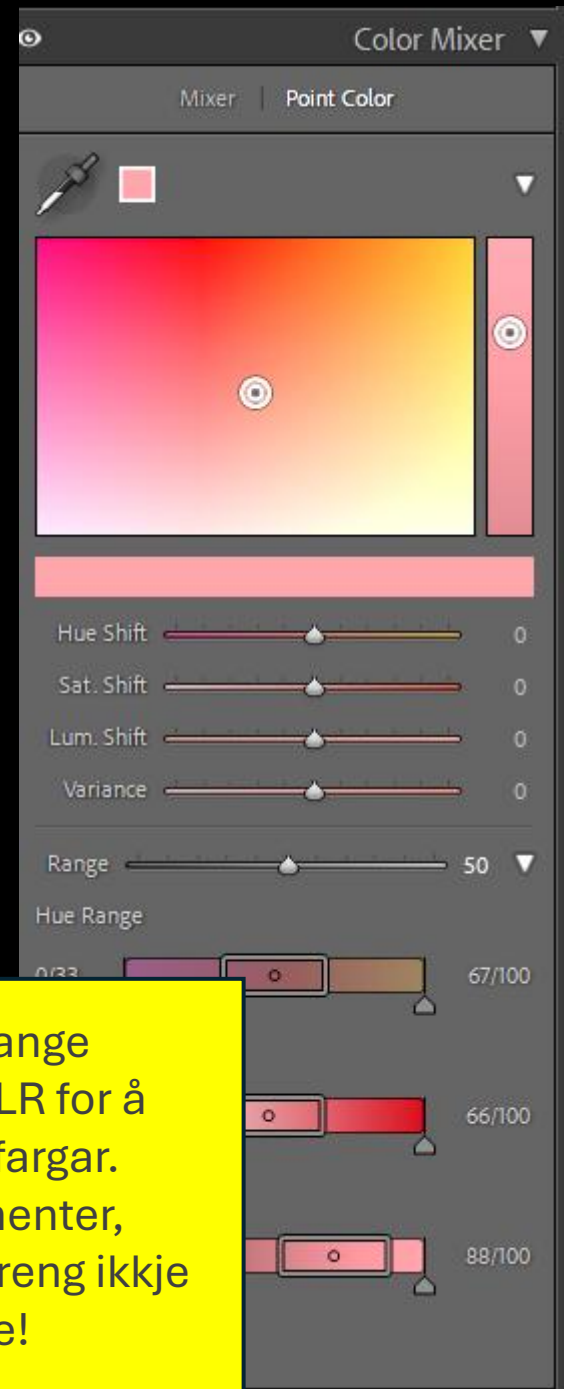
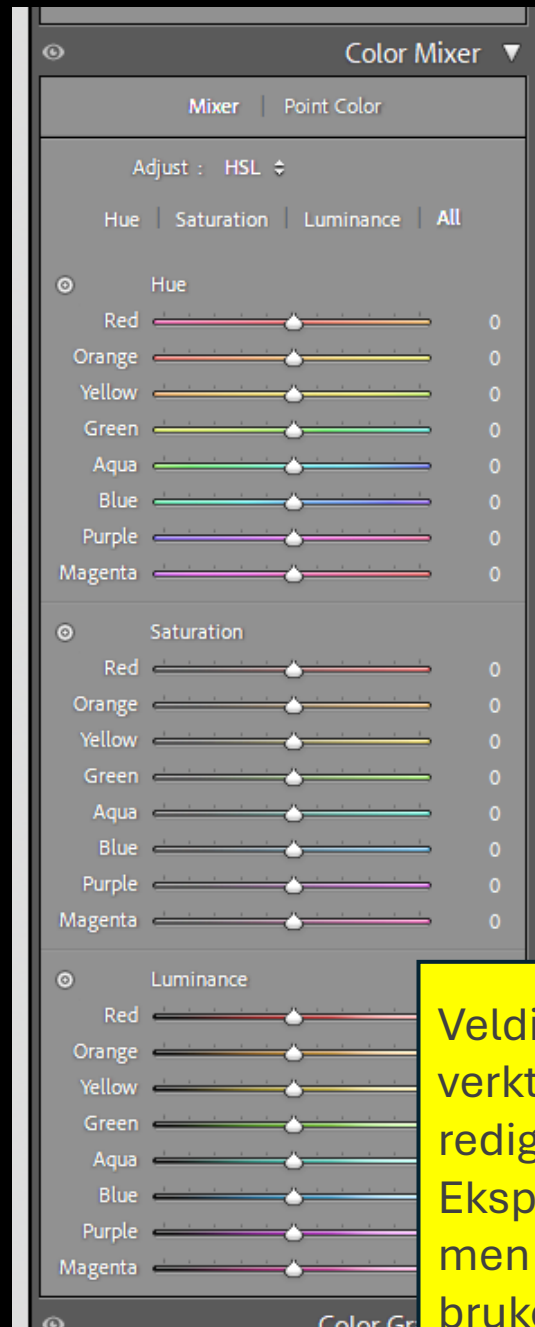
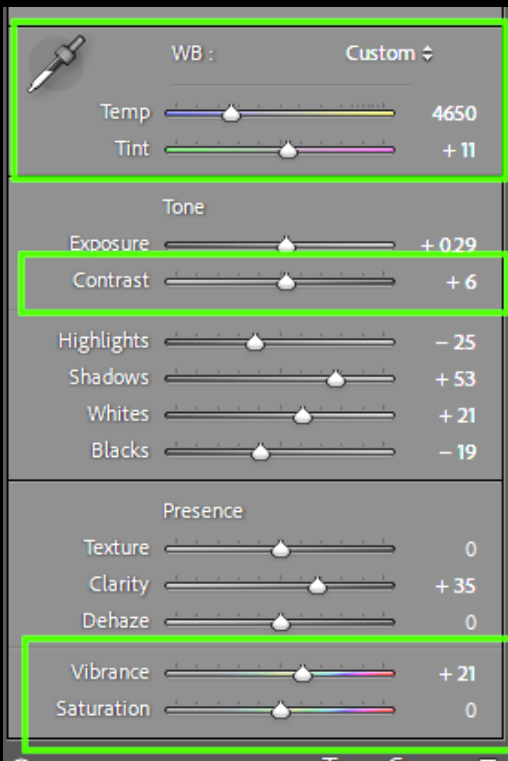

Adobe Color Demo

<https://color.adobe.com/>

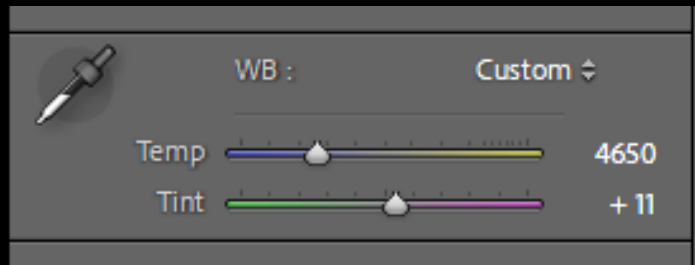
Redigering av bilder

Veldig mange
verktøy i LR for å
redigere fargar.
Eksperimenter,
men du treng ikkje
bruke alle!

Fargekorreksjon/ hvitbalanse color correction

- Fargetemperatur i bildet
- Jobber på heile bildet
- Redusere eventuelt fargestikk
- Bør vera første steg i redigering
- MEN ikkje alltid nøytral fargetemperatur!

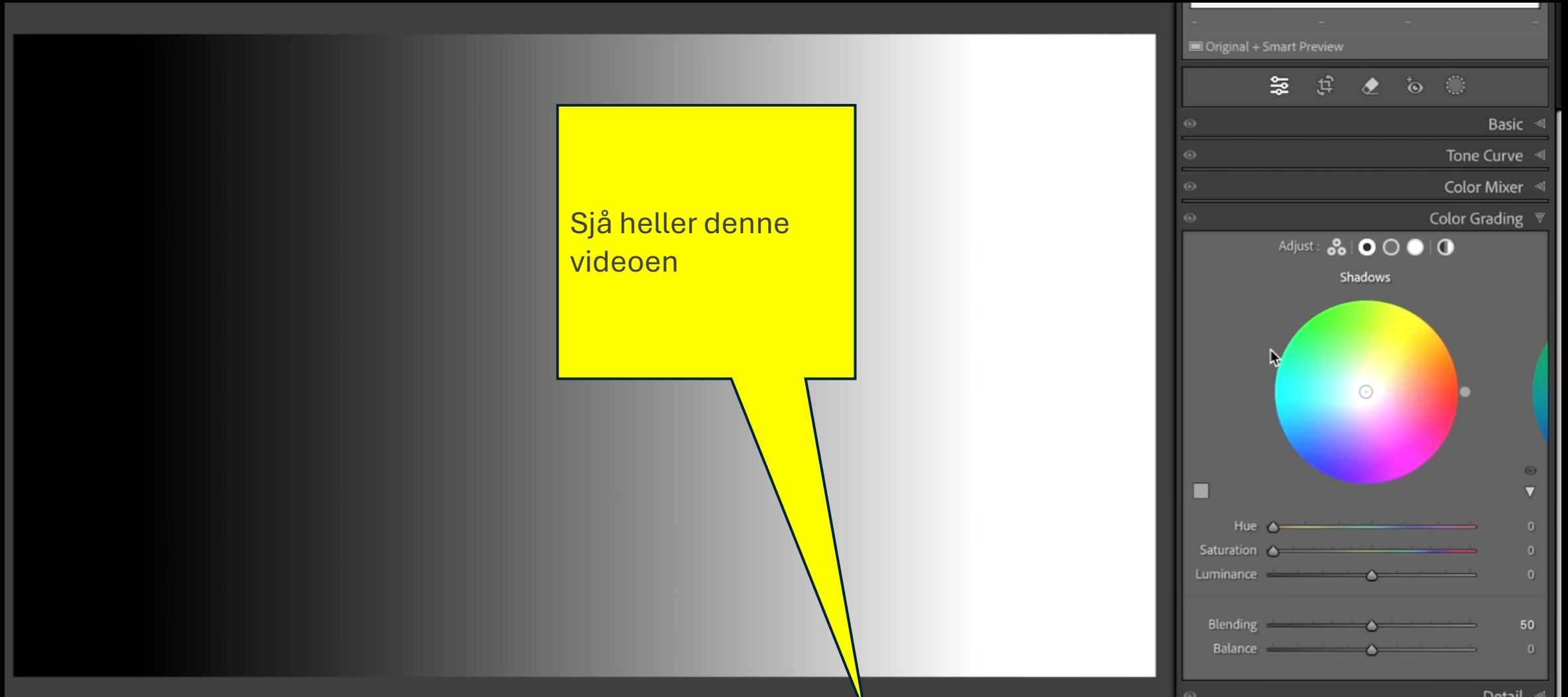

Split-toning / Color grading

- Eigen meny i Lightroom
- Legger til farge i skuggar, midttone og/eller highlights
- Kan skape spenning i bilder
 - Fargekontrast (Blue and teal)

Colorgrading, eksempel

Colorgrading, eksempel

Sjå heller denne
videoen

Colorgrading, eksempel

Sjå heller denne
videoen

Fargar kan lede fokuset

- I redigering kan du bestemme kor fokuset til betrakteren skal vera
- Ikkje berre kontrast/lys som gjer dette. Også det mest fargerike delane tar fokuset tidleg
- Under fotografering: juster fargane ved å flytte deg, slik at det du vil oppnå kjem betre fram (fargekontrast, ro, etc.)

Tips om redigering

- Identifiser hovedfarge og jobb ut i frå denne
- Identifiser også bi-fargane
- Ikkje skur opp den generell metninga i bildet for å framheve fargar
 - I staden skru ned metninga på dei fargane som er mindre viktige
 - Dette vil redusere fargekaos
- Tenk fargesirkelen, vil du ha kontrastar i bildet eller ro?
 - Kva fargar må då aukast og minkast
- Tenk balanse og dynamikk i bildet
- Sjå på vektinga av kvar farge
 - Skrik alle fargane?
 - Er det ein farge som skaper ubalanse

Eitt eksempel på redigering

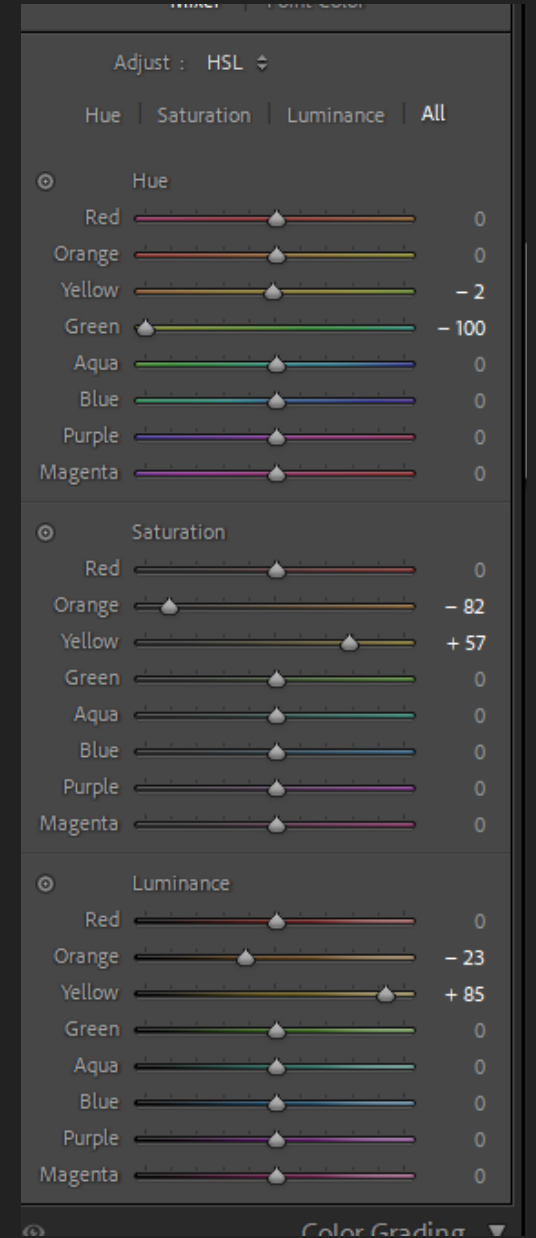
Utgangspunktet. Eit haustbilde, men
ikkje nok «haust» slik eg opplevde det.

Dra opp «Saturation» og «Vibrance». Huff....

Betre: Flytt grøn HUE-> gult, ned med oransje saturation, osv...

Du blir «fargeblenda» etter ei
stund med redigering...

Alltid legg vekk eit bilde og kom tilbake

Her hadde eg nokre personlege
bilder som eksempel, bilder som
ikkje kan publiserast. Men stol på
at du må returnere til bilder du har
juster fargane på, for mest truleg
har du tatt i for mykje...

Oppsummering:

- Fargar er berre ein bit av den overordna komposisjonen av eit bilde, men kan vera ganske viktig for å sette stemninga og fokuset i eit bilde
- Kunnskap om fargeteori og fargeharmonier kan forklare kvifor nokre bilder påverkar oss meir enn andre
 - kvifor nokre bilder er meir behaglege eller vekker sterkare følelsar enn andre bilder
- Observer fargar når ein fotograferer (harmoni og kontrastar), t.d.
 - Bruke fargar til å isolere hovedmotivet
 - Fange stemninga
 - Kan du flytte deg for å få «betre» fargar?

Oppsummering:

- Rediger fargar viss bildet ikkje vart slik du ville ha det då du fotograferte
 - men med måte og ut i frå ein plan
- Forståelse av HSL-fagemodellen og at det er fleire muligheitene til å redigere fargar i t.d. Lightroom
- For å framheve ein, eller fleire fargar, ikkje nødvendigvis skru opp metninga på den/dei, vurder om det ikkje heller er betre å tone ned dei andre fargane
- Finn ut kva du liker og rediger etter dette
- Aksepter at akkurat som at eit flott motiv kan vera i «dårleg» fotolys, så kan det også ha «dårlege» fargar
 - Dette kan i nokon tilfelle forbeholdast i redigering
 - Må også akseptere at nokon gonger så blir ikkje bildet supert sjølv om det er eit flott motiv
- Ikkje alle bilde må redigerast, mange er OK som dei er!

Refleksjonar

- Lært mykje, ikkje lengre så «mystisk»
- Fargar kan framleis vera vanskeleg å få til, ikkje noko magisk «oppvåkning»
- YouTube kan vera bra, men må praktisere, praktisere, praktisere
- Skal tenk meir på fargar når eg fotograferer
 - Fargesirkel / fargeharmoniar
 - Balanse i bildet
- Lært meg mange «triks» for betre redigering
 - Justere Hue, saturation og lightness for enkeltfargar
 - Ta pause frå bilder eg redigerer og gå tilbake seinare
- Lært enno meir av at eg laga dette foredraget

Gode referansar og tutorials frå YouTube

- **Secrets of color-grading in photography**
<https://www.youtube.com/watch?v=mC8ol2-V7Ck>
- **10 Essential Color Editing Techniques in Lightroom**
<https://www.youtube.com/watch?v=cXhqT1YUi2s>
- **Colour Theory Photographers Should know**
<https://www.youtube.com/watch?v=4CToisr1SkQ>
- **Color Grading in Lightroom for Landscape photos**
<https://www.youtube.com/watch?v=95So6lyiZUY>
- **How to Color Your Photos Using the HSL Tool in Lightroom**
<https://petapixel.com/2017/04/14/color-photos-using-hsl-tool-lightroom/>
- **Understanding Colour Theory as a Photographer | Part 2**
<https://www.youtube.com/watch?v=Wt1HdCmmv0w>
- **The Color Palette of Amélie**
<https://galaxy.ai/youtube-summarizer/the-color-palette-of-amlie-a-cinematic-masterpiece-in-three-hues-DL8tTSIGT-M>
- **Understanding balance in photography**
<https://www.slrlounge.com/understanding-balance-in-photography/>

Mykje dårleg (repetisjon frå andre) på YouTube om fargar, men frå desse videoane lærte eg ein god del.

Takk for meg!

Spørsmål?